

LIGJ
Nr.9754, datë 14.6.2007

PËR PËRGJEGJËSINË PENALE TË PERSONAVE JURIDIKË

Në mbështetje të neneve 78 e 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti i ligjit

Ky ligj përcakton rregullat për përgjegjësinë, procedimin penal dhe llojet e masave ndëshkuese, që merren ndaj personave juridikë, për kryerjen e veprës penale.

Neni 2
Zbatimi i ligjit penal

1. Dispozitat e këtij ligji zbatohen ndaj personave juridikë për aq sa nuk është parashikuar ndryshe në Kodin Penal, në Kodin e Procedurës Penale dhe në dispozita të tjera penale. Në rast se nuk është parashikuar ndryshe në këtë ligj, ndaj personave juridikë zbatohen, gjithashtu, dispozitat e legjislacionit civilo-tregtar.

2. Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe ndaj personave juridikë të huaj, që kanë fituar personalitet juridik, sipas legjislacionit shqiptar.

3. Ky ligj nuk pengon vendosjen dhe ekzekutimin e masave të ndëshkimeve administrative nga organet tatimore dhe organet e tjera të administratës publike, sipas legjislacionit në fuqi.

KREU II
BAZAT E PËRGJEGJËSISË SË PERSONAVE JURIDIKË QË KRYEJNË VEPRA PENALE

Neni 3
Përgjegjësia e personit juridik për kryerjen e veprës penale

Personi juridik ka përgjegjësi për vepra penale të kryera:

- a) në emër ose në dobi të tij, nga organet dhe përfaqësuesit e tij;
- b) në emër ose në dobi të tij, nga një person, që është nën autoritetin e personit që përfaqëson, drejton dhe administron personin juridik;
- c) në emër ose në dobi të tij, për shkak të mungesës së kontrollit apo të mbikëqyrjes nga personi që drejton, përfaqëson dhe administron personin juridik.

Neni 4
Organe dhe përfaqësues që veprojnë në emër ose në dobi të personit juridik

Në kuptim të nenit 3 shkronja “a” të këtij ligji, organ dhe përfaqësues i personit juridik, që veprojnë në emër ose në dobi të personit juridik, është çdo person fizik, i cili, sipas ligjit ose akteve të personit juridik, është ngarkuar për përfaqësimin, drejtimin, administrimin ose kontrollin e fushës së veprimtarisë së personit juridik dhe të strukturave të tij.

Neni 5

Shndërrimi i personit juridik

Në rastin e ndryshimit të statusit ligjor, formës ose shndërrimit të personit juridik, në çdo fazë të procedimit penal, hetimet zhvillohen dhe dënimet jepen ndaj personit të ri juridik edhe për veprat penale të kryera përpara datës së shndërrimit.

Neni 6

Bashkimi i personave juridikë

Në rastin e bashkimit të personave juridikë edhe nëpërmjet përthithjes, përpara dhënies së vendimit përfundimtar të dënimit nga gjykata, hetimet zhvillohen dhe dënimet jepen ndaj personit të ri juridik edhe për vepra penale të kryera përpara datës së bashkimit të tyre.

Neni 7

Ndarja e personit juridik

Në rastin e ndarjes së personit juridik përpara dhënies së vendimit përfundimtar të dënimit nga gjykata, hetimet zhvillohen dhe dënimet jepen ndaj personave juridikë, që krijohen nga ndarja, edhe për vepra penale të kryera përpara datës së ndarjes së tij.

KREU III

MASAT NDËSHKUESE NDAJ PERSONAVE JURIDIKË

Neni 8

Llojet e masave ndëshkuese ndaj personave juridikë

Ndaj personave juridikë, që kanë përgjegjësi për kryerjen e veprës penale, jepen këto masa ndëshkuese:

- a) dënime kryesore;
- b) dënime plotësuese.

Neni 9

Dënimet kryesore

1. Ndaj personave juridikë, që kanë përgjegjësi për kryerjen e veprës penale, jepen këto dënime kryesore:

- a) gjobë;
- b) mbarim i personit juridik.

2. Dënimi kryesor, i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, nuk zbatohet për njësitë e qeverisjes vendore, për personat juridikë publikë dhe për partitë politike e sindikatat.

Neni 10

Dënimet plotësuese

1. Ndaj personave juridikë, që kanë përgjegjësi për kryerjen e veprës penale, bashkë me dënimin kryesor mund të jepen edhe një ose disa nga këto dënime plotësuese:

- a) mbyllja e një ose më shumë veprimtarive apo strukturave të personit juridik;
- b) vendosja e personit juridik në administrim të kontrolluar;
- c) ndalimi për të marrë pjesë në procedurat e prokurimit të fondeve publike;
- ç) heqja e së drejtës së marrjes ose përdorimit të licencave, autorizimeve, koncesioneve ose subvencioneve;
- d) ndalimi për të kërkuar publikisht fonde dhe burime financiare;
- dh) heqja e së drejtës së ushtrimit të një apo më shumë veprimtarive ose operacioneve;
- e) detyrimi për publikimin e vendimit gjyqësor.

2. Dënimet plotësuese, të parashikuara në shkronjat “a”, “b”, “d” dhe “dh” të pikës 1 të këtij

neni, nuk zbatohen për njësitë e qeverisjes vendore, personat juridikë publikë, partitë politike dhe sindikatat.

3. Dënimet plotësuese ekzekutohen së bashku me dënimin kryesor.

4. Gjykata, sipas kushteve të përcaktuara në nenin 36 të Kodit Penal, vendos, në çdo rast, konfiskimin e mjeteve të kryerjes së veprës penale dhe të produkteve të veprës penale.

Neni 11

Dënimi me gjobë

1. Dënimi me gjobë, në kuptim të nenit 9 të këtij ligji, konsiston në pagimin, në favor të shtetit, të një shume të hollash, brenda kufijve të parashikuar në këtë ligj.

2. Shlyerja e dënimit me gjobë bëhet nga pasuritë e personit juridik të dënuar, sipas mënyrës dhe afateve që caktohen nga gjykata.

3. Në rast pamundësie apo pengese në shlyerjen e dënimit me gjobë, gjykata, me kërkesë të prokurorit, vendos ekzekutimin e detyrueshëm të vendimit të dënimit. Nëse personi juridik nuk disponon fonde dhe pasuri për shlyerjen e dënimit me gjobë, gjykata mund ta zëvendësojë atë me dënimin kryesor, mbarimin e personit juridik.

4. Në varësi të llojit të veprës penale zbatohen dënimet me gjobë, si më poshtë:

a) për krimet që, sipas Kodit Penal, parashikohet një dënim, minimumi, jo më pak se pesëmbëdhjetë vjet burgim ose burgim i përjetshëm, personi juridik dënohet me gjobë nga 25 milionë lekë deri në 50 milionë lekë;

b) për krime që, sipas Kodit Penal, parashikohet një dënim, minimumi, jo më pak se shtatë vjet deri në pesëmbëdhjetë vjet burgim, personi juridik dënohet me gjobë nga 5 milionë lekë deri në 25 milionë lekë;

c) për krime që, sipas Kodit Penal, parashikohet një dënim, maksimumi, më pak se shtatë vjet, personi juridik dënohet me gjobë nga 500 mijë lekë deri në 5 milionë lekë.

5. Në rastin e përgjegjësisë së personit juridik për kryerjen e një kundërvajtjeje penale, personi juridik dënohet me gjobë nga 300 mijë lekë deri në 1 milion lekë.

Neni 12

Mbarimi i personit juridik

1. Mbarimi i personit juridik, për shkak të përgjegjësisë për kryerjen e veprës penale, jepet kur ekziston njëra nga shkaqet e mëposhtme:

a) është themeluar me qëllim kryerjen e veprës penale;

b) ka përdorur në një masë të rëndësishme fushën e veprimtarisë së tij për t'i shërbyer kryerjes së veprës penale;

c) kanë ardhur pasoja të rënda nga kryerja e veprës penale.

2. Mbarimi i personit juridik, për shkak të përgjegjësisë për kryerjen e veprës penale, mund të jepet edhe në rastet e kryerjes së veprës penale më shumë se një herë dhe për rrethana të tjera rënduese, sipas Kodit Penal dhe dispozitave të tjera penale.

3. Vendimi për mbarimin e personit juridik realizohet nëpërmjet procedurave për likuidimin e detyruar të tij nga organet kompetente, sipas ligjit. Pjesa e të ardhurave dhe e pasurive që, në përfundim të procedurës së likuidimit të detyruar të personit juridik, rezultojnë të jenë mjete apo produkte të veprës penale konfiskohen.

Neni 13

Mbyllja e një ose më shumë veprimtarive apo strukturave të personit juridik

1. Mbyllja përgjithmonë e një ose më shumë veprimtarive apo strukturave të personit juridik jepet, kur ato janë përdorur në kryerjen e një krimi, që ka sjellë pasoja të rënda dhe çmohet se mbajtja

e tyre nuk pajtohet me natyrën e veprës penale të kryer.

2. Mbyllja e një ose më shumë veprimtarive apo strukturave të personit juridik mund të jepet për një kohë nga një deri në pesë vjet.

Neni 14

Vendosja e personit juridik në administrim të kontrolluar

1. Vendosja e personit juridik në administrim të kontrolluar jepet për një kohë nga një deri në pesë vjet, kur çmohet se një masë e tillë ka efekt parandalues ose pajtohet me natyrën e veprës së kryer.

2. Përveç sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, vendosja e personit juridik në administrim të kontrolluar mund të jepet nëse:

a) personi juridik ofron shërbime dhe kryen veprimtari në interes publik;

b) për shkak të rrethanave ekonomike dhe shoqërore, që lidhen me llojin, përmasat dhe vendin ku zhvillohet veprimtaria e personit juridik, çmohet se zbatimi i dënimeve të parashikuara në nenet 12 e 13 të këtij ligji sjell pasoja të rënda në punësim, në zhvillimin ekonomik e shoqëror dhe në mbrojtjen e mjedisit.

3. Me vendosjen e personit juridik në administrim të kontrolluar, gjykata përcakton administratorin apo administratorët, detyrat dhe kompetencat e të cilëve lidhen vetëm me ato fusha të veprimtarisë, që janë themeluar ose përdorur për kryerjen e veprave penale.

4. Brenda kompetencave të përcaktuara nga gjykata, administratori kujdeset edhe për zbatimin dhe përmbushjen me sukses të modeleve të organizimit dhe kontrollit efektiv për parandalimin e veprës penale.

5. Administratorët, të paktën një herë në katër muaj, i paraqesin gjykatës një informacion të hollësishëm, me shkrim, për mënyrën e përmbushjes së detyrave dhe të kompetencave të tyre. Një kopje e informacionit i dërgohet edhe prokurorit.

6. Gjkata, me kërkesën e personave të interesuar apo të prokurorit, pas shqyrtimit të informacionit dhe shpjegimeve të administratorit, mund të vendosë heqjen e masës së administrimit të kontrolluar ose zëvendësimin e tij me një dënim të ri, kryesor ose plotësues.

Neni 15

Ndalimi për të marrë pjesë në procedurat e prokurimit të fondeve publike

1. Ndalimi për të përfituar ose për të marrë pjesë drejtpërdrejt ose jo në transaksione dhe shpërndarje të fondeve publike, në marrëdhënie kontraktore dhe procedura të prokurimit të fondeve publike me institucione shtetërore, qendrore apo vendore, persona të tjerë juridikë publikë ose të kontrolluar nga ata, jepet për një kohë nga një deri në pesë vjet, kur çmohet se ka efekt parandalues ose pajtohet me natyrën e veprës së kryer.

2. Në rastin e përgjegjësisë për kryerjen e një krimi të parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 4 të nenit 11 të këtij ligji, dënimi jepet për një afat jo më pak se katër vjet dhe, kur kanë ardhur pasoja të rënda, gjykata mund të vendosë ndalimin e përhershëm.

Neni 16

Heqja e së drejtës së marrjes ose e përdorimit të licencave, autorizimeve, koncesioneve ose subvencioneve

1. Heqja e së drejtës së marrjes ose e përdorimit të licencave, autorizimeve, koncesioneve dhe subvencioneve nga institucione shtetërore, qendrore apo vendore, persona të tjerë juridikë publikë ose të kontrolluar nga ata, jepet për një kohë nga një deri në pesë vjet, kur çmohet se ka efekt parandalues

ose pajtohet me natyrën e veprës së kryer.

2. Në rastin e përgjegjësisë për kryerjen e një krimi të parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 4 të nenit 11 të këtij ligji, dënimi jepet për një afat jo më pak se tre vjet dhe, kur kanë ardhur pasoja të rënda, gjykata mund të vendosë që kjo e drejtë të mos ushtrohet përgjithmonë.

Neni 17

Ndalimi për të kërkuar publikisht fonde dhe për të reklamuar veprimtarinë

1. Ndalimi i personit juridik për të kërkuar publikisht fonde, burime financiare dhe garanci, për t’iu drejtuar për këtë qëllim bankave, institucioneve financiare dhe tregut të kapitaleve, ose për të reklamuar veprimtaritë e tij, jepet nga gjykata për një kohë nga një deri në tre vjet, kur çmohet se ka efekt parandalues ose pajtohet me natyrën e veprës së kryer.

2. Në rastin e përgjegjësisë për kryerjen e një krimi të parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 4 të nenit 11 të këtij ligji, dënimi jepet për një afat jo më pak se dy vjet.

Neni 18

Ndalimi i ushtrimit të një apo më shumë veprimtarive

1. Ndalimi i ushtrimit drejtpërdrejt ose jo të një ose më shumë veprimtarive jepet nga gjykata për një kohë nga një deri në katër vjet, kur gjatë ushtrimit apo për shkak të këtyre veprimtarive është kryer vepra penale, ose kur çmohet se personi juridik i ka shpërdoruar ato.

2. Në rastin e përgjegjësisë për kryerjen e një krimi të parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 4 të nenit 11 të këtij ligji, dënimi jepet për një afat jo më pak se tre vjet.

Neni 19

Detyrimi për publikimin e vendimit gjyqësor

1. Publikimi i vendimit gjyqësor ose i njoftimit rreth përmbajtjes së tij, nëpërmjet shtypit të shkruar, llojeve të tjera të organeve të informimit publik, shpalljeve në vende të caktuara dhe mënyrave të tjera të informimit urdhërohet nga gjykata, kur çmohet se njohja e tij publikisht ka interes për personat fizikë dhe juridikë.

2. Publikimi i pjesshëm ose tërësor i vendimit gjyqësor, mënyrat, organet e shtypit, ditët dhe kohëzgatja e publikimit caktohen nga gjykata. Shpenzimet e publikimit të vendimit gjyqësor janë në ngarkim të personit juridik të dënuar.

3. Organet e shtypit dhe të radiotelevizionit janë të detyruara të bëjnë publikimin e vendimit gjyqësor të dërguar nga gjykata.

4. Publikimi i vendimit gjyqësor nuk bëhet kur cenohet jeta private e viktimave të veprës penale dhe e personave të tjerë, përveç rasteve kur ata japin pëlqimin, kur preket morali shoqëror ose kur rrezikohet përhapja e sekretit shtetëror.

KREU IV

RREGULLA PËR ÇAKTIMIN E DËNIMIT DHE REHABILITIMI

Neni 20

Rrethana lehtësuese për personat juridikë

Përveç sa parashikohet në kreun VI pjesa e përgjithshme e Kodit Penal, dënimi i personave juridikë lehtësohet kur:

a) personi juridik ka shlyer plotësisht dëmin dhe ka eliminuar pasojat e dëmshme ose të

rrezikshme të veprës penale;

b) personi juridik ka eliminuar mangësitë organizative, që kanë sjellë si pasojë veprën penale, nëpërmjet zbatimit të modeleve organizative, të përshtatshme për parandalimin e veprës penale;

c) personi juridik ka vënë në dispozicion të ardhurat për qëllime konfiskimi.

Neni 21

Kryerja më shumë se një herë e veprës penale

Në rastin kur gjykata vendos për përgjegjësinë e personit juridik për kryerjen e një vepre të re penale brenda pesë vjetëve nga data e kryerjes së veprës së mëparshme penale, masa e gjobës dhe koha e vuajtjes së dënimeve plotësuese, që caktohen për veprën e re penale, shtohen dy deri në tre herë, në varësi të faktit nëse veprat penale të kryera janë kundërvajtje penale ose krime.

Neni 22

Shlyerja e dënimit në rastin e ndarjes së personit juridik

1. Në rastin e ndarjes, personat juridikë që krijohen detyrohen solidarisht për shlyerjen e dënimit me gjobë, të dhënë ndaj personit juridik të ndarë, për vepra penale të kryera përpara datës së ndarjes. Detyrimi i personave juridikë caktohet në varësi të raportit të vlerës efektive të pasurisë neto, që u është transferuar nga personi juridik i ndarë, të kalimit të veprimtarive apo strukturave, që janë përdorur e që për shkak të të cilave është kryer vepra penale.

2. Dënimi për mbarimin e personit juridik dhe dënimet plotësuese zbatohen ndaj personit ose personave juridikë, që kanë trashëguar veprimtarinë ose strukturën e personit juridik të ndarë, që është përdorur apo për shkak të të cilave është kryer vepra penale.

Neni 23

Caktimi i dënimit me gjobë në rastin e bashkimit ose të ndarjes

Nëse bashkimi ose ndarja ndodhin përpara përfundimit të gjykimit, gjykata, në caktimin e dënimit me gjobë, mban parasysh kushtet ekonomike e pasurore të personit juridik, i cili është fillimisht përgjegjës.

Neni 24

Rehabilitimi

Personi juridik quhet i padënuar nëse nuk ka kryer një vepër tjetër penale brenda afateve të mëposhtme:

a) gjatë pesë vjetëve nga data e shlyerjes së plotë të gjobës, në rastin e dënimit me gjobë;

b) gjatë tre vjetëve nga data e ekzekutimit të tyre, në rastin e dënimeve të tjera.

KREU V DISPOZITA PROCEDURALE

Neni 25

Personi juridik në procedimin penal

Ndaj personit juridik, që ka përgjegjësi për kryerjen e veprës penale, për aq sa është e mundur, zbatohen dispozitat procedurale penale për personin në hetim dhe të pandehurin.

Neni 26

Përfaqësimi i personit juridik

1. Personi juridik, që procedohet penalisht, përfaqësohet nga organi i personit juridik ose avokati i emëruar prej tij.

2. Përfaqësuesi në procedimin penal caktohet brenda 10 ditëve nga njoftimi i prokurorit, nga organet e personit juridik që, sipas ligjit dhe akteve të shoqërisë, kanë të drejtën e vendimmarrjes dhe të përfaqësimit të tij tek të tretët.

3. Përfaqësuesi i personit juridik nuk mund të jetë personi, që thirret në cilësinë e dëshmitarit ose procedohet penalisht për të njëjtën vepër penale.

4. Nëse personi juridik nuk cakton përfaqësuesin e vet brenda afatit të caktuar në pikën 2 të këtij neni, ai caktohet nga organi procedues ose gjykata.

Neni 27

Bashkimi i procedimeve

Për veprën penale të kryer nga personi juridik dhe organet apo përfaqësuesit e tij zbatohen rregullat procedurale të bashkimit të procedimeve të lidhura.

Neni 28

Veprime procedurale në fazën e gjykimit të çështjes

1. Në rastin e bashkimit të procedimeve, në fazën e gjykimit të çështjes, i pari që ka të drejtën e paraqitjes së kërtimeve është organi ose përfaqësuesi i personit juridik që ndiqet penalisht.

2. Paraqitja e provave në procedimin penal caktohet duke u mbështetur në kërkimet e organit të personit juridik ose përfaqësuesit të tij që ndiqet penalisht, pavarësisht nga ato të përfaqësuesit të personit juridik. Personi i parë që pyetet nga gjykata është organi i personit juridik ose përfaqësuesi i tij që ndiqet penalisht për të njëjtën vepër penale.

3. Në diskutimin përfundimtar, të drejtën e fjalës së fundit e ka organi i personit juridik ose përfaqësuesi i tij që ndiqet penalisht për të njëjtën vepër penale.

Neni 29

Elementet e vendimit

Në vendimin e dënimit të personit juridik, përveç elementeve të parashikuara në Kodin e Procedurës Penale, duhet të përcaktohen edhe:

- a) selia qendrore;
- b) forma e shoqërisë dhe emërtimi;
- c) numri i vendimit të regjistrimit si person juridik;
- ç) gjenealogjitetet e përfaqësuesit të tij.

Neni 30

Gjendja gjyqësore e personave juridikë

1. Dispozitat e titullit IX kreu III të Kodit të Procedurës Penale zbatohen edhe për personat juridikë të dënuar penalisht, sipas dispozitave të këtij ligji.

2. Kopjet e vendimeve të dhëna ndaj personave juridikë për kryerjen e veprave penale dërgohen pranë regjistrimit përkatës të personave juridikë, ku ata janë të regjistruar, duke bërë edhe shënimet përkatëse, sipas ligjit.

Neni 31

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi më 1 tetor 2007.

**Shpallur me dekretin nr.5372, datë 25.6.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**